

Årsredovisning

för

Stiftelsen Davidsonska Donationen för jordbrukets främjande i Västbo Härad

828500-0314

Räkenskapsåret

2023

Innehållsförteckning

Förvaltningsberättelse	2
Resultaträkning	6
Balansräkning	7
Noter	9

Styrelsen för Stiftelsen Davidsonska Donationen för jordbrukets främjande i Västbo Härad får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2023.

Förvaltningsberättelse

Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor, SEK. Om inte annat särskilt anges, redovisas alla belopp i hela kronor (kr). Uppgifter inom parentes avser föregående år.

Information om verksamheten

Historik

23 maj 1852 föddes Johan Petter Davidsson i Stäppebo, Kalvs socken i Västergötland. Fattigdom präglade uppväxten och i hopp om bättre villkor emigrerade han som 17-åring till Amerika. Endast 3 år senare återvände han till Sverige för att under de kommande 10 åren arbeta som expedit i Torup. 1884 övertog han gården i Prippebo i Södra Hestra socken, beläget i nuvarande Gislaveds Kommun.

Där kom han att stanna till sin död i januari 1930. Gården i Prippebo skötte han på ett mönstergillt sätt, det nyodlades, dränerades och stenröjdes. Som den entreprenör han var så drev han även handelsbod på gården. Genom hårt arbete, sparsamhet och goda placeringar, började en liten förmögenhet så sakteliga att växa fram.

När brodern, grosshandlare Josef Davidsson i Reftele, hastigt avled 1924, ärvde Johan Petter en ansevärd förmögenhet. Något år före sin död skrev Johan Petter sitt testamente. Hans trogna hushållerska, Karolina Benediktusson, fick gården Prippebo inklusive inventarier.

Övriga tillgångar testamentades att bilda en fond med namnet ”Davidsonska Donationen för jordbrukets främjande i Västbo härad”. Avkastningen skall enligt testamentet användas till ”understödande av jordbruksförbättringar, såsom betesförbättringar, odling och stenröjning eller dylikt samt utdikning av försumpade marker”.

Organisation och verksamhet

Stiftelsen leds av en styrelse som består av tre personer som ansvarar för stiftelsens verksamhet. Styrelsens huvuduppgifter är att ansvara för stiftelsens kapitalförvaltning och tillse att avkastningen används så som donatorn avsåg.

Tillgångarna är till stor del placerade i svenska aktier. Avkastningen i form av utdelningar och räntor, med avdrag för stiftelsens omkostnader, delas årligen ut till jordförbättringar.

En styrelseledamot utses av Västbo Häradsgille som hör till Jönköpings läns Hushållningssällskap. Övriga styrelseledamöter utses av Gislaveds Kommun.

Stiftelsens verksamhet granskas av en auktoriserad revisor samt två lekmannarevisorer. Gislaveds kommun utser auktoriserad revisor och en lekmannarevisor. Västbo häradsgille utser en lekmannarevisor. Länsstyrelsen i Östergötland har tillsynsansvaret.

Stiftelsens ändamål

Stiftelsen Davidsonska Donationen för jordbrukets främjande i Västbo härad, bildades efter att Högsta domstolen den 27/1 1934 godkände det testamente som J P Davidsson upprättat före sin död 1930 och där han beslutat att bilda ”Davidsonska Donationen för jordbrukets främjande i Västbo härad” och att kapitalets avkastning varje år skall utdelas till jordbrukare i Västbo härad. Donationens kapital hade då ett värde på 1 mkr.

De enligt testamentet angivna jordbruksförbättringarna, ”såsom betesförbättringar, odling och stenröjning eller dylikt samt utdikning av försumpade marker”, har med den nu 90-åriga utvecklingen av svenskt jordbruk inneburit att även kalkning, markkartering, inhägnader, inägovägar, gårdsplaner och gödselvårdsanläggningar tillhör de åtgärder som innefattas i ändamålet för jordbrukets främjande i Västbo härad.

Stiftelsen betalar statlig inkomstskatt med 20,6% för 2023 och de till respektive jordbrukare utbetalade beloppen är inte skattepliktiga för mottagaren, enligt dom i regeringsrätten år 1994.

Under åren 1934-2023 har stiftelsens utdelningar till jordbruksförbättringar i Västbo härad uppgått till totalt 216,2 mkr, samtidigt har staten erhållit 120,7 mkr i skatter från Donationen.

Större händelser under tidigare år

2014 genomfördes permutation som innebär att det från och med 2015 skall det utdelningsbara beloppet fördelas över samtliga socknar inom Västbo Härad.

Under 2015 ansökte styrelsen hos tillsynsmyndigheten att endast en representant från varje socken skall fungera som funktionär när det gäller beredningsarbetet av inkomna ansökningar. Kommunerna skall som tidigare utse funktionärerna.

En gedigen utbildning genomfördes under hösten 2015 till nya och gamla funktionärer eftersom den mandatperioden medförde många nya funktionärer samt att ett gemensamt regelverk skall gälla för samtliga socknar inom Västbo Härad.

Sedan hösten 2019 samverkar funktionärerna under beredningsarbetet i grupper om tre för att säkerställa jämnare kvalitet och öka genomslaget av ett gemensamt regelverk samt att undvika jävsproblematiken.

Information om årets verksamhet

Under år 2023 har stiftelsens kapital till största delen varit placerad i svenska aktier bland de större börsbolagen och aktieplaceringarna har 2023 uppgått till 745,0 mkr i marknadsvärde (föregående år 610,8 mkr). Stiftelsens bankmedel uppgick till 7,1 mkr (föregående år 47,5 mkr).

Det totala marknadsvärdet av stiftelsens tillgångar har under de senaste åren varierat beroende på börsens utveckling.

År	Marknadsvärden	Utdelningsbara medel
2023	745,0 mkr	14121 tkr
2022	610,8 mkr	12768 tkr
2021	795,8 mkr	13587 tkr
2020	621,4 mkr	8595 tkr
2019	553,4 mkr	11026 tkr
2018	402,0 mkr	10729 tkr
2017	449,0 mkr	8818 tkr
2016	410,8 mkr	10082 tkr
2015	386,2 mkr	8182 tkr
2014	364,5 mkr	7703 tkr
2013	320 mkr	7010 tkr
2012	265 mkr	6190 tkr
2011	237 mkr	7553 tkr
2010	286 mkr	5314 tkr
2009	245 mkr	7964 tkr
2008	188 mkr	10827 tkr
2007	290 mkr	8465 tkr
2006	311 mkr	7040 tkr
2005	258 mkr	5301 tkr
2000	220 mkr	3986 tkr
1995	101 mkr	2827 tkr
1990	71 mkr	2138 tkr
1985	34 mkr	1063 tkr
1980	11 mkr	190 tkr
1975	5 mkr	112 tkr
1970	3 mkr	94 tkr
1934	1 mkr	20 tkr

Under år 2023 har Stiftelsen Davidsonska Donationen godkänt 261 bidragsansökningar och totalt delat ut 10 767 tkr till jordbruksfrämjande åtgärder i Västbo härad, bidragen är skattefria för mottagarna. Ett stort tack till alla funktionärer och övriga medarbetare för årets arbetsinsats.

Stiftelsen har sitt säte i Gislaveds kommun, Jönköpings län.

Resultat och ställning

Disponibel utdelning av årets avkastning

Förvaltningsresultat enligt resultaträkningen	17 785 253
Avgår beräknad skatt	- 3 663 762

Disponibel utdelning av 2023 års resultat

Outdelade medel 2023	3 255 162
----------------------	-----------

Utdelningsbara medel 2024	17 376 653
----------------------------------	-------------------

Flerårsöversikt (Tkr)	2023	2022	2021	2020
Nettoomsättning	18 572	16 904	17 989	11 781
Resultat efter finansiella poster	41 607	53 182	16 810	36 528
Soliditet (%)	94,1	94,6	95,6	92,0

Förändringar i eget kapital

	Stiftelse- kapital	Övr. bundet eget kapital	Fritt eget kapital	Summa eget kapital
Belopp vid årets ingång	1 500 000	163 883 029	33 389 951	198 772 980
Disposition av föregående års resultat:		33 389 951	-33 389 951	0
Årets resultat			25 858 979	25 858 979
Omföringar till/från bundet eget kapital: Ändamålsbest. av medel		-12 768 153		-12 768 153
Belopp vid årets utgång	1 500 000	184 504 827	25 858 979	211 863 806

Stiftelsens resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkning med noter.

Resultaträkning	Not	2023-01-01	2022-01-01
	1	-2023-12-31	-2022-12-31
Stiftelsens intäkter			
Utdelningar		18 252 869	16 882 440
Räntor		319 306	21 215
Övriga intäkter		22 937	0
		18 595 112	16 903 655
Stiftelsens kostnader			
Övriga externa kostnader	2	-386 498	-360 362
Personalkostnader	3	-423 361	-462 496
		-809 859	-822 858
Förvaltningsresultat		17 785 253	16 080 797
Resultat från finansiella poster			
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	4	23 819 206	37 127 631
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	5	2 743	3 133
Räntekostnader och liknande resultatposter	6	0	-29 363
		23 821 949	37 101 401
Resultat efter finansiella poster		41 607 202	53 182 198
Bokslutsdispositioner	7	-8 700 000	-10 950 000
Resultat före skatt		32 907 202	42 232 198
Skatt		-7 048 223	-8 842 247
Årets resultat		25 858 979	33 389 951

Balansräkning	Not	2023-12-31	2022-12-31
	1		
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andra långfristiga värdepappersinnehav	8	259 215 666	197 781 896
Andra långfristiga fordringar	9	6 213 513	4 228 302
		265 429 179	202 010 198
Summa anläggningstillgångar		265 429 179	202 010 198
Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Övriga fordringar		301 064	610 293
<i>Kassa och bank</i>		7 066 452	47 530 532
Summa omsättningstillgångar		7 367 516	48 140 825
SUMMA TILLGÅNGAR		272 796 695	250 151 023

Balansräkning	Not	2023-12-31	2022-12-31
	1		
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Bundna reserver		186 004 827	165 383 029
<i>Fritt eget kapital</i>			
Årets resultat		25 858 979	33 389 951
Summa eget kapital		211 863 806	198 772 980
Obeskattade reserver	10	56 415 000	47 715 000
Avsättningar			
Övriga avsättningar	11	3 255 162	1 691 357
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		0	7 121
Aktuella skatteskulder		872 372	1 607 170
Övriga skulder		185 309	131 986
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		205 046	225 409
Summa kortfristiga skulder		1 262 727	1 971 686
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		272 796 695	250 151 023

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänna upplysningar

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Redovisningsprinciperna är oförändrade jämfört med föregående år.

Intäktsredovisning

Nettoomsättning

Intäkter har tagits upp till verkligt värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas och redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna kommer att tillgodogöras bolaget och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Ersättning i form av ränta eller utdelning redovisas som intäkt när det är sannolikt att företaget kommer att få de ekonomiska fördelar som är förknippade med transaktionen och när inkomsten kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Ränta redovisas som intäkt enligt den så kallade effektivräntemetoden. Utdelning redovisas som intäkt när företagets rätt till betalning är säkerställd.

Redovisningsprinciper för enskilda balansposter

Finansiella instrument

Finansiella instrument värderas utifrån anskaffningsvärdet. Instrumentet redovisas i balansräkningen när bolaget blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor. Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförts och bolaget har överfört i stort sett alla risker och förmåner som är förknippade med äganderätten. Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelserna har reglerats eller på annat sätt upphört.

Andra långfristiga värdepappersinnehav

Placeringar i värdepapper som är anskaffade med avsikt att innehas långsiktigt har redovisats till sina anskaffningsvärden. Varje balansdag görs bedömning om eventuellt nedskrivningsbehov.

Kortfristiga fordringar

Kortfristiga fordringar redovisas som omsättningstillgångar till det belopp som förväntas bli inbetalt efter avdrag för individuellt bedömda osäkra fordringar.

Leverantörsskulder

Leverantörsskulder redovisas initialt till anskaffningsvärde efter avdrag för transaktionskostnader. Skiljer sig det redovisade beloppet från det belopp som ska återbetalas vid förfallotidpunkten periodiseras mellanskillnaden som räntekostnad över lånets löptid med hjälp av instrumentets effektivränta. Härigenom överensstämmer vid förfallotidpunkten det redovisade beloppet och det belopp som ska återbetalas.

Kvittning av finansiell fordran och finansiell skuld

En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i balansräkningen endast då legal kvittningsrätt föreligger samt då en reglering med ett nettobelopp avses ske eller då en samtida avyttring av tillgången och reglering av skulden avses ske.

Nedskrivningsprövning av finansiella anläggningstillgångar

Vid varje balansdag bedöms om det finns indikationer på nedskrivningsbehov av någon av de finansiella anläggningstillgångarna. Nedskrivning sker om värdenedgången bedöms vara bestående och prövas individuellt.

Samtliga finansiella instrument värderas och redovisas utifrån verkligt värde i enlighet med reglerna i kapitel 12 i BFNAR 2012:1 (K3).

Ändamålsbestämda medel

I posten Ändamålsbestämda medel i eget kapital redovisas ännu inte förbrukade gåvor och andra ändamålsbestämda medel.

Inkomstskatter

Total skatt utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Skatter redovisas i resultaträkningen, utom då underliggande transaktion redovisas direkt mot eget kapital varvid tillhörande skatteeffekter redovisas i eget kapital.

Avsättningar

Som avsättning har redovisats förpliktelser gentemot tredje man som är hänförliga till räkenskapsåret eller tidigare räkenskapsår och som på balansdagen antingen är säkra eller sannolika till sin förekomst men oviss till belopp eller till den tidpunkt då de ska infrias.

Ersättningar till anställda

Ersättningar till anställda avser alla former av ersättningar som företaget lämnar till de anställda. Kortfristiga ersättningar utgörs av bland annat löner, betald semester, betald frånvaro, bonus och ersättning efter avslutad anställning (pension). Kortfristiga ersättningar redovisas som kostnad och en skuld då det finns en legal eller informell förpliktelse att betala ut en ersättning till följd av en tidigare händelse och en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

Nyckeltalsdefinitioner

Nettoomsättning

Rörelsens huvudintäkter, fakturerade kostnader, sidointäkter samt intäktskorrigeringar.

Resultat efter finansiella poster

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader men före bokslutsdispositioner och skatter.

Soliditet (%)

Justerat eget kapital (eget kapital och obeskattade reserver med avdrag för uppskjuten skatt) i procent av balansomslutning.

Uppskattningar och bedömningar

Upprättandet av bokslut och tillämpning av redovisningsprinciper, baseras ofta på ledningens bedömningar, uppskattningar och antaganden som anses vara rimliga vid den tidpunkt då bedömningen görs. Uppskattningar och bedömningar är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer, som under rådande omständigheter anses vara rimliga. Resultatet av dessa används för att bedöma de redovisade värdena på tillgångar och skulder, som inte annars framgår tydligt från andra källor. Det verkliga utfallet kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar. Uppskattningar och antaganden ses över regelbundet.

Inga väsentliga källor till osäkerhet i uppskattningar och antaganden på balansdagen bedöms kunna innebära en betydande risk för en väsentlig justering av redovisade värden för tillgångar och skulder under nästa räkenskapsår.

Not 2 Övriga externa kostnader

	2023	2022
Depåavgifter	137 877	90 846
Övriga omkostnader	248 621	269 516
	386 498	360 362

Not 3 Medelantalet anställda

	2023	2022
Medelantalet anställda	2	2

Not 4 Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar

	2023	2022
Resultat vid avyttringar	23 819 206	37 127 631
	23 819 206	37 127 631

Not 5 Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter

	2023	2022
Övriga ränteintäkter	2 743	3 133
	2 743	3 133

Not 6 Räntekostnader och liknande resultatposter

	2023	2022
Övriga räntekostnader	0	29 363
	0	29 363

Not 7 Bokslutsdispositioner

	2023	2022
Avsättning till periodiseringsfond	-11 400 000	-14 250 000
Återföring från periodiseringsfond	2 700 000	3 300 000
	-8 700 000	-10 950 000

Not 8 Andra långfristiga värdepappersinnehav

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärden	197 781 896	168 624 130
Inköp	85 951 647	57 787 833
Försäljningar/utrangeringar	-24 517 877	-28 630 067
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	259 215 666	197 781 896
Utgående redovisat värde	259 215 666	197 781 896

Marknadsvärdet uppgår till 744 965 847 kr (610 823 917 kr).

Not 9 Övriga långfristiga fordringar

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärden	4 228 302	2 394 386
Inköp	2 616 418	4 297 907
Försäljningar/utrangeringar	-631 207	-2 463 991
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	6 213 513	4 228 302
Utgående redovisat värde	6 213 513	4 228 302

Not 10 Obeskattade reserver

	2023-12-31	2022-12-31
Periodiseringsfond 2017	0	2 700 000
Periodiseringsfond 2018	5 600 000	5 600 000
Periodiseringsfond 2019	9 065 000	9 065 000
Periodiseringsfond 2020	10 800 000	10 800 000
Periodiseringsfond 2021	5 300 000	5 300 000
Periodiseringsfond 2022	14 250 000	14 250 000
Periodiseringsfond 2023	11 400 000	0
	56 415 000	47 715 000

Not 11 Övriga avsättningar

	2023-12-31	2022-12-31
Belopp vid årets ingång	1 691 357	1 297 303
Årets avsättningar	12 768 153	13 587 052
Under året ianspråktaga belopp	-10 767 114	-12 813 811
Ersättning för granskning av utdelade medel	-437 234	-379 187
	3 255 162	1 691 357

Reftele

Göran Johansson
Ordförande

Björn Martinsson

Alf Mårtensson

Vår revisionsberättelse har lämnats

Anna Eriksson
Revisor

Erland Alexandersson
Revisor

Magnus Nilsson
Auktoriserad revisor